

Prawidłowo wpisany adres e-mail - błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

Prawidłowo wpisany adres e-mail - błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

Posted on 2025-08-01

Nieprawidłowe doręczenie wiadomości lub dokumentu zawierających dane osobowe może doprowadzić do naruszenia ochrony danych osobowych. Nie ma przy tym znaczenia, czy doszło do niego z powodu błędu zawinionego przez administratora, czy z innej przyczyny. Dla oceny danego przypadku szczególne znaczenie ma to, czy na skutek takiego zdarzenia może dojść do nieuprawnionego ujawnienia danych osobowych, a więc naruszenia poufności danych.

Ostatnio jeden z inspektorów ochrony danych zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie, czy sytuację, w której wiadomość e-mail została prawidłowo zaadresowana przez administratora, lecz na skutek działania algorytmów dostawcy poczty elektronicznej została dostarczona do innej osoby, należy uznać za naruszenie ochrony danych osobowych.

Prawidłowo wpisany adres e-mail - błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

Dla zobrazowania problemu przesłał następujący opis:

1. Administrator danych przesłał wiadomość e-mail na adres, który prawidłowo wskazywał adresata (np. jan.kowalski@...).
2. Z uwagi na specyfikę działania usługi poczty e-mail i ignorowanie kropki w adresie e-mail przed znakiem „@”, wiadomość została przekierowana do innej osoby (np. jankowalski@...).
3. Administrator danych dochował należytej staranności w zakresie adresowania wiadomości i nie miał wpływu na wewnętrzne mechanizmy dostarczania wiadomości przez usługę poczty e-mail.

IOD zapytał, czy w opisanej sytuacji mamy do czynienia z naruszeniem ochrony danych osobowych w rozumieniu przepisów RODO, a jeśli tak, to jakie kroki powinien podjąć administrator, aby uniknąć wystąpienia podobnego przypadku w przyszłości.

W odpowiedzi UODO, nie znając wszystkich szczegółów sprawy, przekazał wskazówki pomocne w rozstrzygnięciu przedstawionych wątpliwości.

Kiedy dochodzi do naruszenia ochrony danych osobowych?

Przez pojęcie „naruszenia ochrony danych osobowych” należy rozumieć „naruszenie bezpieczeństwa prowadzące do przypadkowego lub niezgodnego z prawem zniszczenia, utracenia, zmodyfikowania, nieuprawnionego ujawnienia lub nieuprawnionego dostępu do danych osobowych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych”

Prawidłowo wpisany adres e-mail – błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

(art. 4 pkt 12 RODO). Inaczej mówiąc, naruszeniem ochrony danych osobowych jest zakłócenie bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych, które może wpłynąć na ich poufność, integralność lub dostępność.

Prezes UODO w decyzji z 9 grudnia 2020 r. (sygn. DKN.5131.5.2020) wskazał, że „z naruszeniem ochrony danych mamy do czynienia zarówno wówczas, gdy do zdarzenia dojdzie wskutek świadomego działania, jak i wtedy, gdy doprowadzi do niego nieumyślność. (...) Jego skutkiem jest bowiem udostępnienie danych osobowych osobie nieuprawnionej, co oznacza, iż doszło do naruszenia poufności danych”.

W Poradniku UODO „Obowiązki administratorów związane z naruszeniami ochrony danych osobowych” (str. 8) wskazano również, że naruszenie ochrony danych osobowych pojawia się więc zawsze, gdy dochodzi do zdarzenia, które:

- jest incydem bezpieczeństwa;
- dotyczy przetwarzanych danych osobowych;
- może doprowadzić do ich nieuprawnionego zniszczenia, utracenia, zmodyfikowania, ujawnienia lub dostępu do nich.

Tym samym naruszeniem ochrony danych osobowych nie jest zdarzenie, które nie spełnia któregoś z tych warunków. Co istotne dochodzi do niego bez względu na to, czy wystąpi przez przypadek (np. w wyniku błędu, zaniedbania lub nieprzewidzianej awarii technicznej) czy też na skutek celowego, bezprawnego działania.

Z naruszeniem ochrony danych osobowych możemy mieć zatem do czynienia nawet w sytuacji niezawinionego działania administratora. Istotą takiego zdarzenia jest bowiem nieuprawnione ujawnienie danych osobowych skutkujące naruszeniem poufności danych. A zatem w sytuacji nieprawidłowego doręczenia dokumentu zawierającego dane osobowe, mimo niezawinionego działania administratora, dochodzi do naruszenia poufności danych osobowych.

Prawidłowo wpisany adres e-mail – błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

Zatem gdy wiadomość e-mail została prawidłowo zaadresowana przez administratora, lecz na skutek działania algorytmów dostawcy poczty elektronicznej została dostarczona do innej osoby, możemy mieć do czynienia z naruszeniem ochrony danych osobowych. W tej sytuacji konieczna może być też realizacja obowiązków określonych w art. 33 i 34 RODO, tj. zgłoszenie naruszenia ochrony danych osobowych organowi nadzorcemu oraz zawiadomienie osoby, której dane zostały ujawnione, o zaistniałym naruszeniu.

Ochrona na przyszłość

UODO zwrócił też uwagę, że administrator, mając wiedzę na temat przedstawionej „podatności” usługi poczty e-mail, w pierwszej kolejności powinien uwzględnić ją w analizie ryzyka.

Jednocześnie jako przykładowe wskazówki, jak chronić się przed wystąpieniem tego typu naruszenia w przyszłości, podał:

- • przekazywanie danych osobowych w zaszyfrowanych plikach [przy jednoczesnym przekazywaniu hasła umożliwiającego odszyfrowanie innym kanałem],
- • możliwość skierowania „próbnej” wiadomości e-mail niezawierającej danych osobowych, a po potwierdzeniu jej otrzymania, przesłanie wiadomości z danymi osobowymi.

Warto też zaznaczyć, że pomocne informacje dotyczące powyższego zagadnienia znaleźć można również w rozdziale 6 wskazanego wyżej poradnika dotyczącego naruszeń, zatytułowanym „Zarządzanie naruszeniom ochrony danych osobowych”.

Prawidłowo wpisany adres e-mail - błędne doręczenie. Czy to naruszenie ochrony danych osobowych?

Pomocne materiały

Jednocześnie wskazówki dotyczące postępowania z naruszeniami ochrony danych znaleźć można w:

- Wytycznych EROD 9/2022 dotyczących zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych na podstawie RODO (<https://uodo.gov.pl/pl/537/2902>),
- Wytycznych EROD 1/2021 w sprawie przykładów dotyczących zgłaszania naruszeń ochrony danych (https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-012021-examples-regarding-personal-data-breach_pl),
- we wspomnianym poradniku UODO dotyczącym naruszeń ochrony danych osobowych i nagraniach z webinarium na temat tego poradnika (<https://www.uodo.gov.pl/pl/138/3621>).